

Informacja o zawodzie

Gerontopedagog

Nazwa zawodu: gerontopedagog.

Inne nazwy zawodu: geragog, gerontolog, wychowawca ludzi starszych, kreator czasu wolnego, pedagog podeszłego wieku.

Spis treści

Wstęp	3
1. Zadania i czynności robocze	3
2. Środowisko pracy	4
3. Wymagania psychologiczne	5
4. Wymagania fizyczne i zdrowotne	5
5. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	5
6. Możliwości zatrudnienia oraz płace	6
7. Przydatne adresy	7
8. Przydatne strony internetowe	8

Wstęp

Co to jest gerontologia?

Gerontologia to nauka o procesach starzenia się organizmu ludzkiego i o chorobach wieku starczego. Jej nazwa została utworzona z greckiego słowa **geron** – starzec lub mędrzec i **logos** – nauka, słowo. Integralnymi częściami gerontologii jest gerontologia społeczna i gerontopedagogika.

Postępujące starzenie społeczeństwa powoduje konieczność przygotowania profesjonalnej kadry, która będzie sprawować opiekę nad osobami trzeciego wieku. W Polsce nowym zawodem, który przejmie część obowiązków związanych ze sprawowaniem opieki nad osobami starszymi jest gerontopedagog. Zawód ten wymaga odpowiedniego przygotowania, więc na uczelniach powstają nowe kierunki i specjalizacje. Absolwenci tej specjalności posiadają praktyczne kwalifikacje pedagogiczne w zakresie wychowania, kształcenia i opieki nad człowiekiem starszym. Pełnią rolę animatora i organizatora czasu wolnego, aktywizują osoby starsze do ciągłego rozwoju. Zawód gerontopedagoga mogą wykonywać osoby o dobrych relacjach z seniorami i chętne do niesienia im pomocy.

1. Zadania i czynności robocze

Praca gerontopedagoga skupiona jest przede wszystkim na aktywizacji pokolenia trzeciego wieku i pomaganiu im w codziennym życiu. Zakres zadań na tym stanowisku jest zróżnicowany i zależy od miejsca wykonywania pracy. Do podstawowych zadań gerontopedagoga należy:

- diagnozowanie i zaspokajanie różnorodnych potrzeb np. wolnoczasowych, związanych z rekreacją, aktywnością kulturalno - edukacyjną, pobudzaniem i rozwijaniem zainteresowań, z działalnością hobbystyczną, towarzyską, społeczną, ludyczną itp.
 - adaptacja do nowych warunków życiowych,
 - aktywizowanie do rozwoju psychofizycznego,
 - zapewnienie opieki w placówkach opiekuńczych przeznaczonych dla tej kategorii wiekowej,
 - pomoc w codziennych czynnościach i załatwianiu różnych spraw poza domem,
- a także:
- organizowanie i kierowanie placówkami opiekuńczymi dla osób starszych,

- promocja zdrowia osób starszych obejmująca aktywność fizyczną i umysłową oraz racjonalne żywienie,
- tworzenie i realizowanie środowiskowych programów aktywizacji dla osób starszych,
- organizowanie różnorodnych form pracy środowiskowej,
- organizowanie współpracy między placówkami socjalnymi a rodziną i środowiskiem lokalnym.

Stanowisko wymaga zdolności organizacyjnych, trzeba dobrze planować pracę i zarządzać czasem, posiadać kompetencje społeczne takie jak: komunikacyjne i wychowawcze. Ważne są zdolności menadżerskie, szczególnie jeśli chodzi o kierowanie placówkami i organizacjami działającymi na rzecz osób starszych.

Profesjonalizm w pracy z osobami starszymi i odpowiednia terapia zajęciowa są warunkiem dobrego przystosowania się pokolenia trzeciego wieku do funkcjonowania w społeczeństwie, po okresie aktywności zawodowej.

2. Środowisko pracy

Miejsce pracy gerontopedagoga to stacjonarne i dzienne domy pomocy społecznej, placówki kulturalno - oświatowe realizujące zajęcia dla osób starszych, instytucje i organizacje pozarządowe działające na rzecz seniorów, a także środowiska domowe, w których będzie realizował zadania opiekuna środowiskowego. Nie można jednak utożsamiać osób wykonujących ten zawód z pielęgniarzem czy pracownikiem socjalnym.

Wiele z wykonywanych zadań wymaga współpracy z innymi instytucjami, urzędami, co wiąże się z wyjściem poza teren placówki. Najczęściej jest to w granicach miasta lub gminy. Godziny pracy zależą od miejsca wykonywania zadań i przyjętych grafików godzinowych pracy. Osoby pracujące w tym zawodzie muszą być samodzielne, umieć pracować pod presją czasu i szybko radzić sobie w trudnych sytuacjach. Niemniej istotne jest doświadczenie, pozyskane w pracy z osobami starszymi, a także cechy personalne, takie jak odpowiedzialność, cierpliwość, zaangażowanie w wypełnianiu powierzonych obowiązków, zdolności samoorganizacji pracy i zarządzania kapitałem ludzkim, predyspozycje dydaktyczne. Szczególnie wysokie wymagania stawiane będą przed osobami aplikującymi na stanowiska kierownicze w dużych ośrodkach opieki, czy instytucjach oświatowych i kulturalnych, przeznaczonych dla seniorów.

Praca ma zasadniczo charakter indywidualny, choć może też w niewielkim zakresie posiadać cechy pracy zespołowej, jeśli wykonywana jest w instytucjach działających na rzecz osób starszych. Jeśli jest to biuro, to musi być wyposażone w podstawowe urządzenia biurowe komputer, fax, telefon, kserokopiarka, skaner.

Praca nie ma cech rutyny, jest misją wymagającą zaangażowania i niekiedy poświęcenia.

3. Wymagania psychologiczne

Chęć niesienia pomocy, empatia, sztuka słuchania i poświęcenie czasu innym to cechy, które powinna posiadać osoba chcąca pracować w tym zawodzie. Aby dobrze spełniać swoją rolę musi wzbudzać zaufanie i sympatię, dlatego umiejętność nawiązywania kontaktów, życzliwość i uprzejmość oraz zrozumienie drugiej osoby są bardzo istotne. Trzeba też umieć panować nad własnymi emocjami, nie ujawniać zniecierpliwienia. Inicjatywa i zaangażowanie, doskonałe zdolności organizacyjne, kreatywność, komunikatywność i dyspozycyjność bardzo przydają się w tej pracy. Nie jest bowiem rzadkością załatwianie spraw swoich podopiecznych w różnych instytucjach.

4. Wymagania fizyczne i zdrowotne

W zawodzie wymagana jest pełna sprawność psychiczna i fizyczna. Nie zatrudnia się osób niepełnosprawnych. Pożądana jest odporność emocjonalna na zmęczenie i stres. Stanowisko nie generuje bezpośrednio chorób zawodowych, ale istnieje ryzyko zarażenia chorobami zakaźnymi od podopiecznych, szczególnie, gdy praca wykonywana jest w placówkach stacjonarnych. Wymagana jest sprawność zmysłów sensorycznych (wzrok, słuch, węch, smak), bez których niemożliwa jest praca w bezpośrednim kontakcie z ludźmi.

Realnymi przeciwwskazaniami do pracy na tym stanowisku jest niezrównoważenie i słaba odporność psychiczna.

5. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Do pracy w zawodzie przygotowują studia pedagogiczne ze specjalnością pedagogika socjalna. Kształcenie w zawodzie oferują szkoły wyższe publiczne i niepubliczne na studiach licencjackich i magisterskich. Natomiast dla absolwentów

studiów wyższych pedagogicznych i psychologicznych różnych specjalności, absolwentów studiów wyższych posiadających uprawnienia nauczycielskie, proponują studia podyplomowe, których celem jest zdobycie specjalistycznych kwalifikacji zawodowych w zakresie pracy opiekuńczo – wychowawczej.

Absolwenci tej specjalności uzyskują przygotowanie pedagogiczne i kwalifikacje do pracy z ludźmi starszymi wymagającymi opieki instytucjonalnej, jak i pomocy środowiskowej, w tym również w środowisku domowym. Dysponują umiejętnościami niezbędnymi do diagnozowania, zaspokajania oraz kreowania potrzeb człowieka starszego, w tym związanych z rekreacją, rewitalizacją i aktywnością kulturalno-oświatową. Ważnym aspektem przygotowania zawodowego jest wiedza ekonomiczna i menadżerska przydatna w organizacji i zarządzaniu placówkami działającymi na rzecz seniorów.

Połączenie specjalistycznych kwalifikacji i chęć niesienia pomocy dają gwarancje efektywnej pracy. Bez znaczenia jest płeć osoby poszukującej pracy w tym zawodzie, chociaż daje się zauważyć dominację kobiet zatrudnionych na takich stanowiskach.

6. Możliwości zatrudnienia oraz płace

Przyszłość gerontopedagogów rysuje się całkiem nieźle. W związku z gwałtownie postępującym starzeniem się społeczeństwa pracę będą proponować rozmaite instytucje oraz osoby prywatne. Tak więc gerontopedagodzy mogą poszukiwać zatrudnienia w stacjonarnych i dziennych domach pomocy społecznej, zakładach opiekuńczo-leczniczych, klubach seniora, ośrodkach wsparcia dziennego, w placówkach kulturalno-oświatowych realizujących zajęcia dla osób starszych, uniwersytetach trzeciego wieku. Gerontopedagog może realizować zadania opiekuna środowiskowego wspomagającego osobę starszą w środowisku domowym, prowadzić działalność wychowawczą wobec dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych w ramach szeroko pojętego wychowania do starości. Absolwenci tej specjalności są również przygotowani do szkolenia wolontariuszy do pracy z osobami starszymi. W perspektywie znajdują zatrudnienie – w ośrodkach rekreacyjnych i biurach podróży dysponujących specjalnymi ofertami – programami dla ludzi starszych. Mają otwartą drogę na stanowiska kierownicze w różnych placówkach pomocy społecznej, organizacjach i instytucjach realizujących zadania z zakresu opieki i wsparcia osób starszych.

Zarobki gerontologa są trudne do określenia szczególnie dlatego, że jest to zawód stosunkowo młody, nieposiadający wciąż utartych standardów zatrudnienia. Z pewnością zarobki gerontologa zatrudnionego w instytucji publicznej będą niższe niż podobnego pracownika, pracującego w prywatnym domu opieki.

Według informacji podawanych przez portale internetowe związane z pracą absolwent takiej specjalności obecnie może liczyć znacznie więcej podejmując pracę w krajach Unii Europejskiej, ale warunkiem zatrudnienia specjalisty tej branży jest znajomość języków obcych. W zawodzie można również pracować na własny rachunek świadcząc usługi opiekuńczo-doradcze dla seniorów w ramach działalności gospodarczej lub być wynajmowanym do pomocy w miejscu zamieszkania osób potrzebujących.

7. Przydatne adresy:

Studia o kierunku gerontologii i opieki nad osobami starszymi woj. małopolskie:
Uniwersytet Pedagogiczny ul. Podchorążych 2, 30 – 084 Kraków tel.: 12 – 662 – 60 – 14, fax.: 12 – 637 – 22 – 43 www.up.krakow.pl info@up.krakow.pl
Akademia Ignatianum ul. Kopernika 26, Zofijówka, 31 – 501 Kraków tel.: 12 – 399 – 95 – 00, fax: 12 – 399 – 95 – 01 www: www.ignatianum.edu.pl e-mail: rekrutacja@ignatianum.edu.pl
Uniwersytet Jagielloński ul. Gołębia 24, 31 – 007 Kraków tel.: 12 – 663 – 14 – 01, 663 – 14 – 08, 663 – 14 – 41, 663 – 14 – 14 www.uj.edu.pl , www.rekrutacja.uj.edu.pl email: rekrutacja@uj.edu.pl
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II ul. Kanonicza 9, 31 – 002 Kraków tel.: 12 – 370 – 86 – 04, 12 – 370 – 86 – 01 www: www.upjp2.edu.pl e-mail: rekrutacja@upjp2.edu.pl

Studia podyplomowe o kierunku gerontologii i opieki nad osobami starszymi woj. małopolskie:

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie

ul. Mickiewicza 8, 33 – 100 Tarnów
Uczelniane Centrum Edukacji ustawicznej – budynek A, p. 117
tel.: 14 – 63 – 16 – 568
uceu@pwsztar.edu.pl
www.pwsztar.edu.pl

Uniwersytet Pedagogiczny

ul. Podchorążych 2, 30 – 084 Kraków
tel.: 12 – 662 – 60 – 14, fax.: 12 – 637 – 22 – 43
www.up.krakow.p, www.podyplomowe.up.krakow.pl
info@up.krakow.pl

Medyczne Centrum Kształcenie Podyplomowego Uniwersytetu Jagiellońskiego

ul. Grzegórzecka 20, 31 – 531 Kraków
tel.: 12 – 433 – 27 – 66, 12 – 433 – 27 – 67
www.mckp.uj.edu.pl
studiamckp@uj.edu.pl

8. Przydatne strony internetowe:

- www.gerontologia.org.pl – Polskie Towarzystwo Gerontologiczne (**PTG**) jest ogólnonarodową organizacją non-profit gerontologów, geriatrów i innych profesjonalistów, którzy poświęcają się sprawie poprawy zdrowia i jakości życia oraz niezależności ludzi starszych.
- www.viamedika.pl – czasopisma Via Medica. Czasopisma powstają w ścisłej współpracy z powszechnie znanymi polskimi naukowymi towarzystwami medycznymi, co gwarantuje utrzymanie ich odpowiedniego poziomu merytorycznego i ułatwia dalszy rozwój.

Opracowano w Centrum Informacji i Planowania
Kariery Zawodowej w Tarnowie
październik 2020 r